

Formació i ajust de competències professionals Comparativa amb Europa i necessitats mercat de treball

Gener 2022

Nivell formatiu de la població

Catalunya i Espanya

Nivells formatius de la població activa a Catalunya i Espanya, 2021 (en %)

NIVELL DE FORMACIÓ	Població activa	
	Catalunya	Resta d'Espanya
Sense estudis	0,20%	0,30%
Estudis primaris incomplets	0,70%	0,90%
Educació primària	4,00%	4,30%
1a. Etapa d'ES	25,50%	27,10%
2a etapa d'ES - general	13,70%	13,90%
2a etapa d'ES - professional	10,30%	10,70%
Educació superior	45,60%	42,80%
Total	100,00%	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

La població activa ve dominada tant a Catalunya com a la resta d'Espanya per les persones que tenen **educació superior** (45,6% i 42,8%)

El 44,1% té un nivell d'estudis que va de l'analfabetisme a la 2a etapa d'ES general (sense orientació professional)

La **segona etapa d'educació secundària professional** representa només el 10,3% de la població activa

La població amb només **educació primària o menys** representa al voltant d'un 5%

Catalunya i Espanya

Nivells formatius de la població ocupada i en atur a Catalunya i Espanya, 2021
(en %)

NIVELL DE FORMACIÓ	Població ocupada		En situació d'atur	
	Catalunya	Resta d'Espanya	Catalunya	Resta d'Espanya
Sense estudis	0,10%	0,20%	0,60%	0,70%
Estudis primaris incomplets	0,60%	0,80%	1,80%	1,70%
Educació primària	3,80%	3,60%	5,90%	7,80%
1a. Etapa d'ES	23,90%	25,40%	36,80%	35,60%
2a etapa d'ES - general	13,30%	13,70%	16,00%	15,20%
2a etapa d'ES - professional	10,10%	10,60%	11,90%	11,20%
Educació superior	48,20%	45,60%	27,00%	27,90%
Total	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Les proporcions de la població activa respecte a la **població ocupada** no difereixen gaire. Destaca que les persones ocupades amb formació superior augmenten encara més el seu pes en uns 3 punts percentuals. El contrari del comportament amb les de nivell inferior que redueix en 2,4 punts.

El percentatge d'atur de les persones amb nivells formatius no professionalitzadors són 22,2 punts percentuals més elevat que les que tenen estudis professionalitzadors i superiors.

Comparativa 2015-2021

Nivells formatius de la població activa i ocupada a Catalunya (en %)

NIVELL FORMATIU A CATALUNYA	POBLACIÓ ACTIVA		POBLACIÓ OCUPADA	
	2015	2021	2015	2021
Sense estudis	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%
Estudis primaris incomplets	1,4%	0,7%	1,0%	0,6%
Educació primària	7,3%	4,0%	6,2%	3,8%
1a. Etapa d'ES	28,3%	25,5%	26,0%	23,9%
2a etapa d'ES - general	13,4%	13,7%	13,5%	13,3%
TOTAL analfabetisme – 2ª etapa gral	50,6%	44,1% (-6,5)	46,9%	41,7% (-5,2)
2a etapa d'ES - professional	9,4%	10,3% (+0,9)	9,1%	10,1% (+1)
Educació superior	40,0%	45,6% (+5,6)	44,0%	48,2% (+4,2)
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

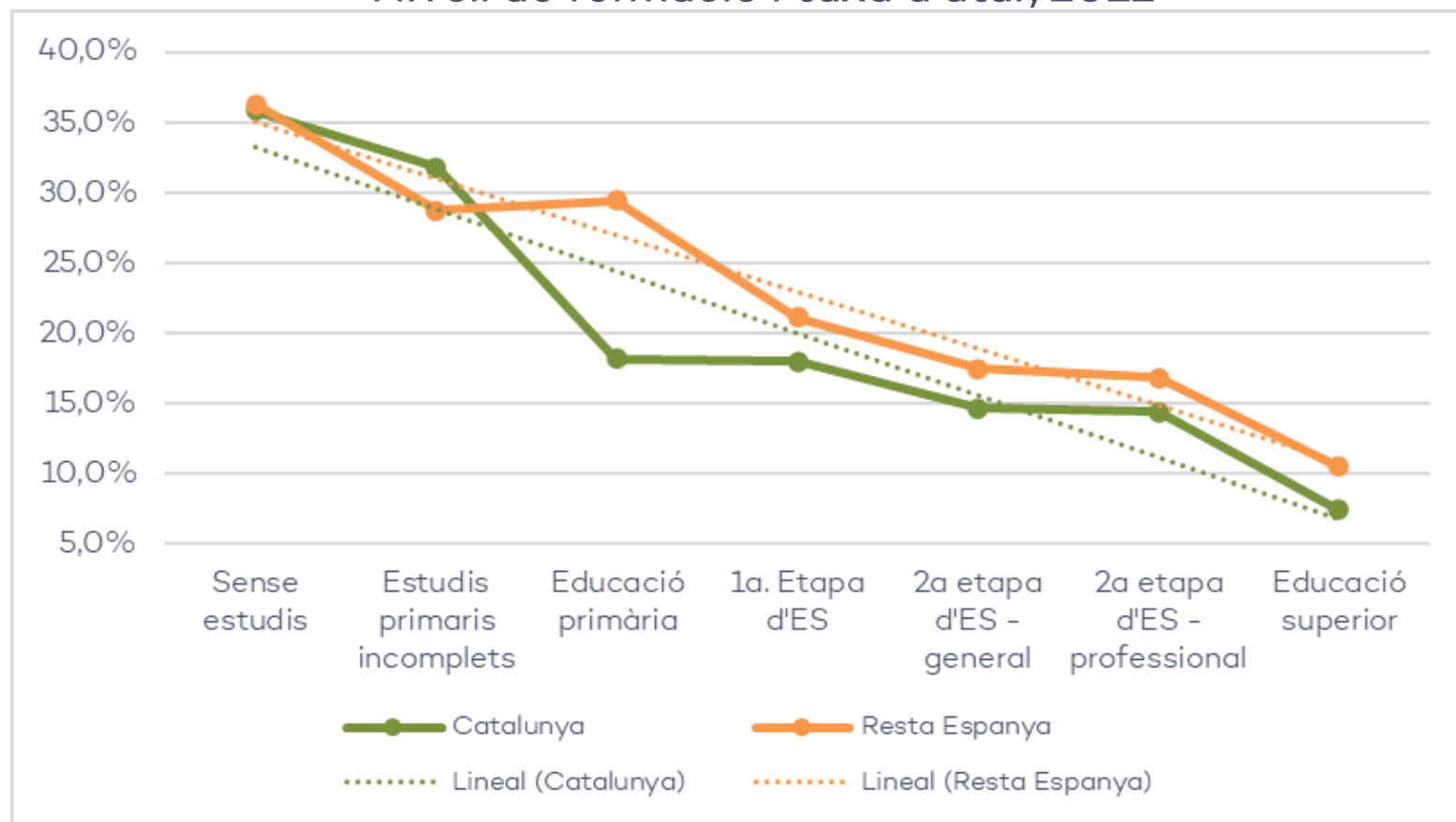
El nivell formatiu de l'analfabetisme a la 2a etapa d'Educació Secundària amb orientació general es redueix en -6,5 punts

La proporció de persones amb 2a etapa d'Educació Secundària amb orientació professional augmenta lleugerament (+0,9pts), i segueix amb un increment més notable el de nivell formatiu superior (+5,6)

L'evolució de la població ocupada és equivalent al de la població activa.

Nivell de formació i taxa d'atur, 2021

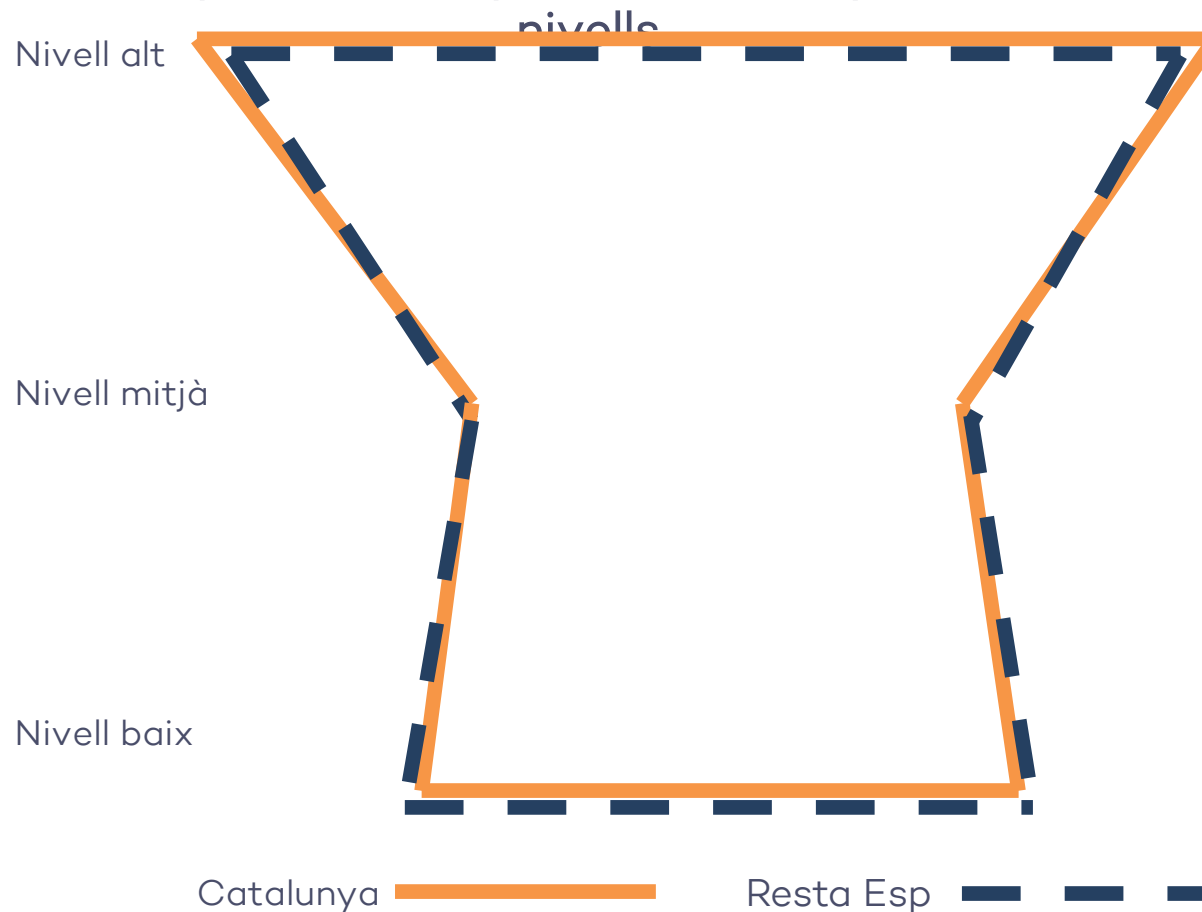

La taxa d'atur és inversament proporcional al nivell formatiu.

La taxa d'atur més alta es dona entre les persones sense estudis, i la més baixa entre les que tenen formació superior, tant a Catalunya com a la resta de l'Estat

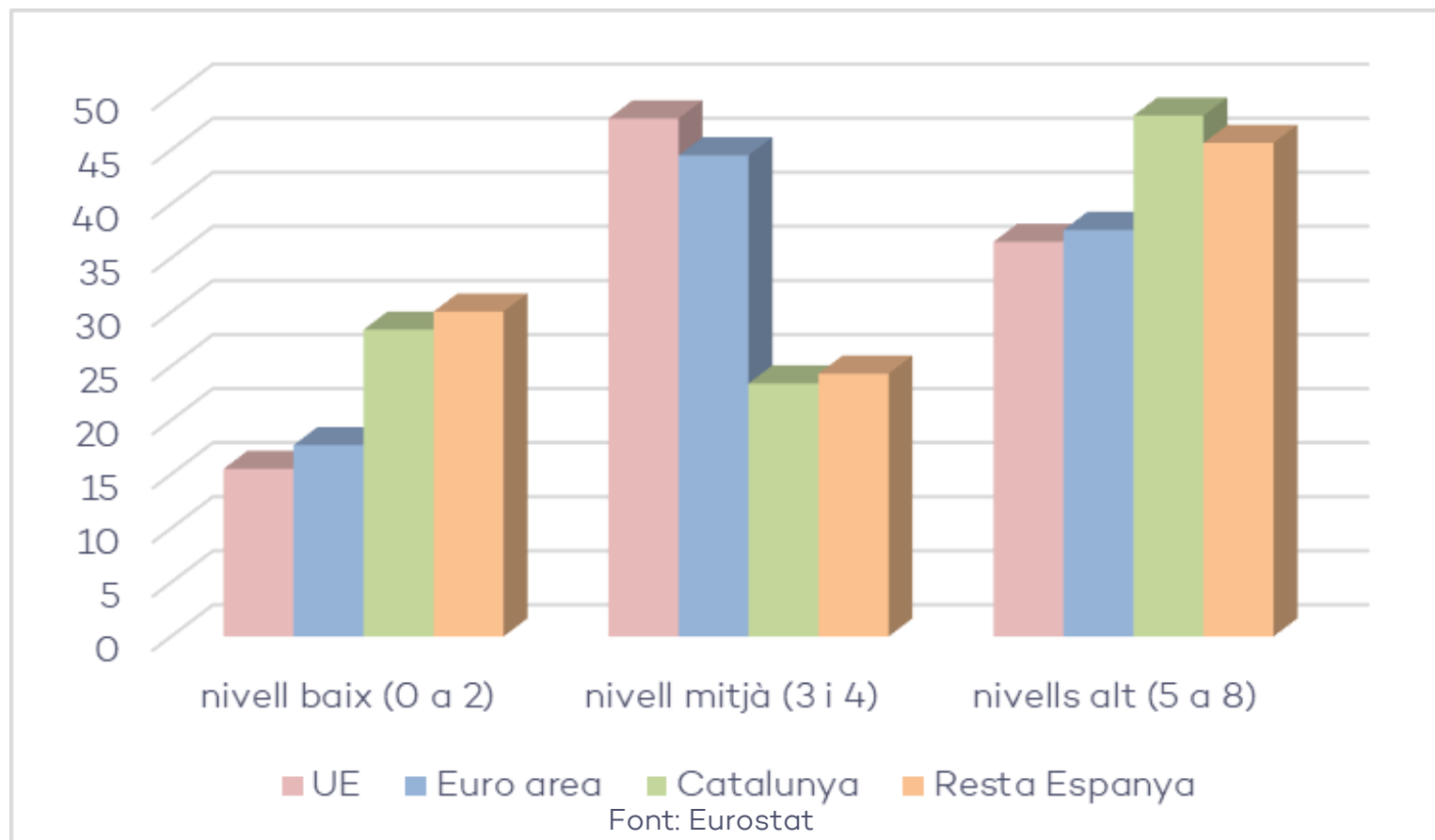
Nivell formatiu de la població ocupada a Catalunya i la resta d'Espanya per nivells

Font: Eurostat

Població ocupada	Nivell baix (0-2)	Nivell mitjà (3-4)	Nivell alt (5-8)
Catalunya	28,4%	23,4%	48,2%
Espanya	30,0%	24,3%	45,6%

Distribució de l'ocupació per nivell formatiu, Catalunya, resta d'Espanya i UE

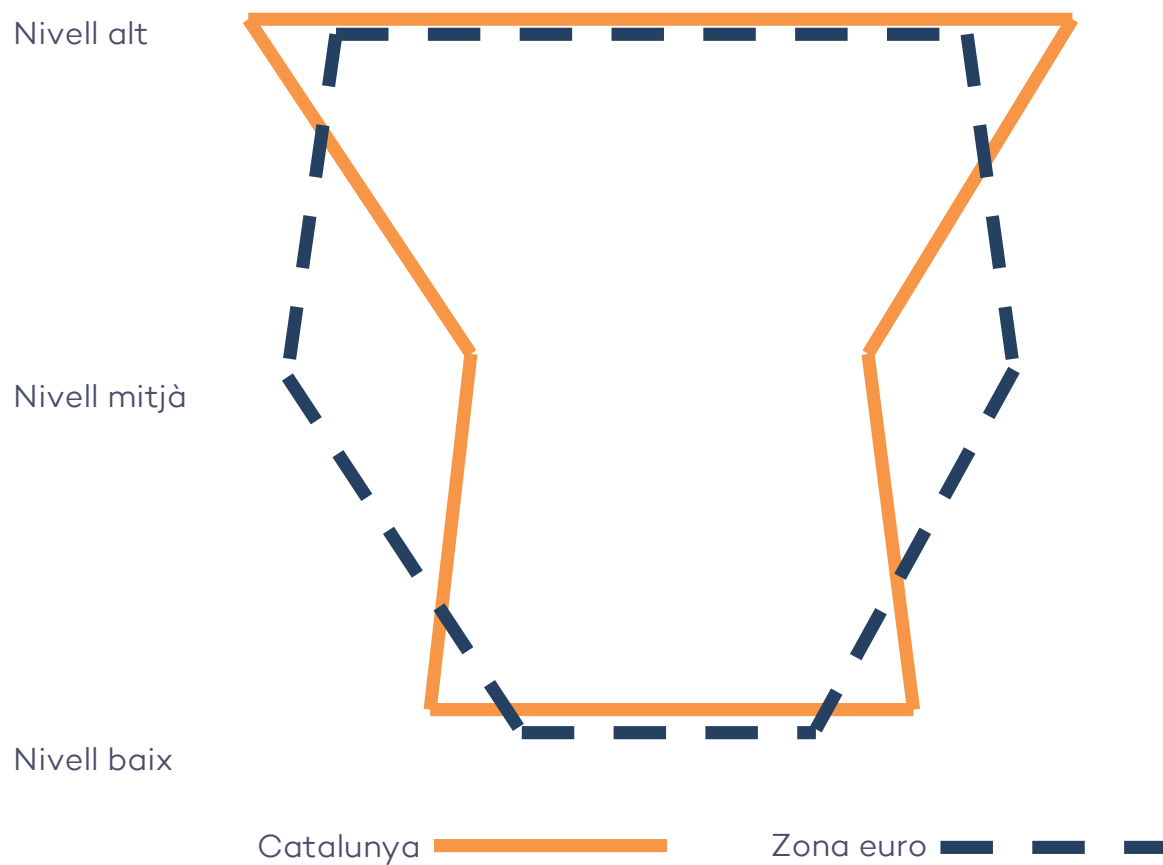

Destaca l'alta proporció de nivells formatius baixos a Catalunya (28,4%) i a Espanya (30%) respecte a la UE i zona euro (16-18%), i la baixa proporció de persones amb nivell formatiu mitjà (23,4-24,3% a Catalunya i Espanya i 44,5-48% a la UE)

Els resultats de Catalunya respecte la resta d'Espanya són molt semblants i s'accentua, en el cas català, l'alt pes de les persones ocupades amb formació terciària (48,2% a Catalunya i 45,6% a Espanya) coincidint amb l'estructura formativa de la població

Formació de les persones ocupades a Catalunya i a la zona euro

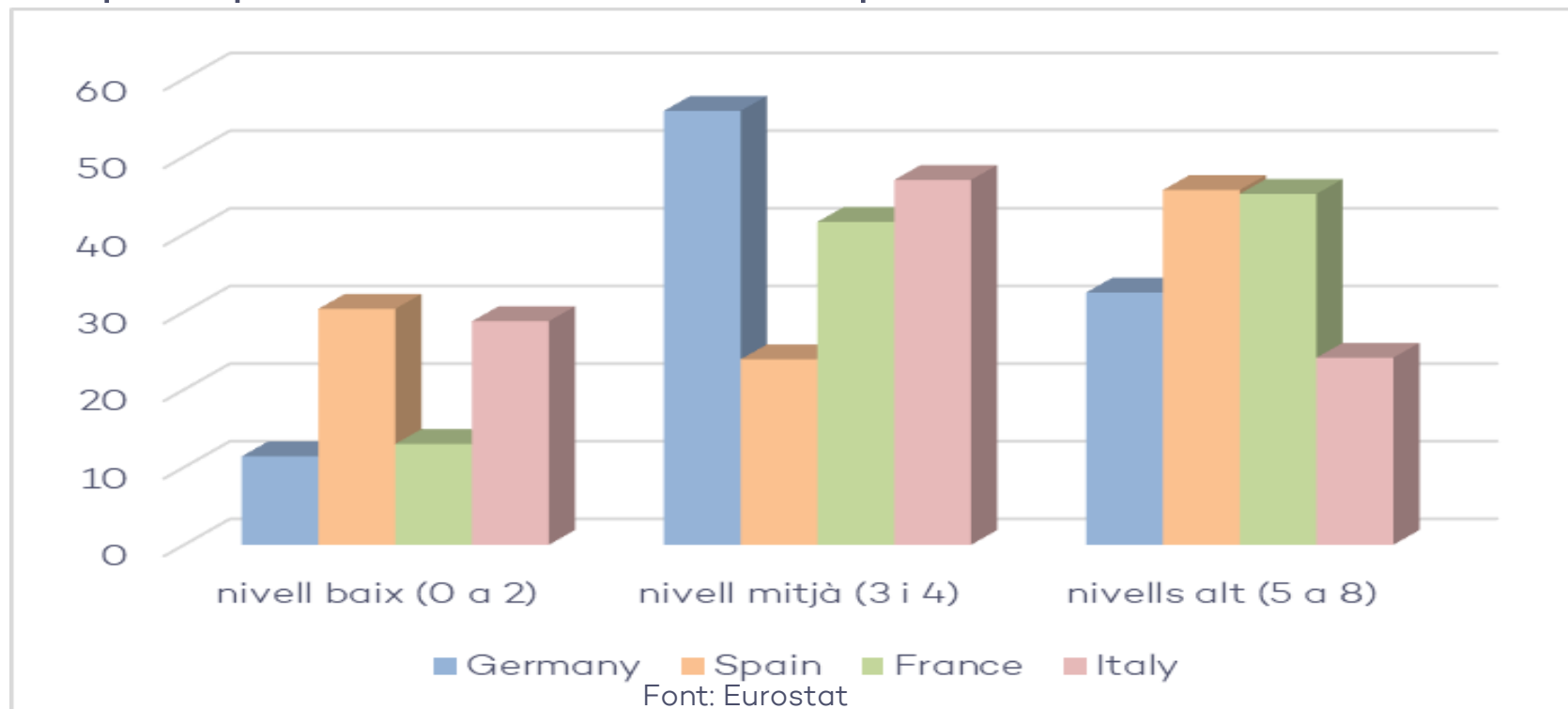

Font: Eurostat

Població ocupada	Nivell baix (0-2)	Nivell mitjà (3-4)	Nivell alt (5-8)
Catalunya	28,4%	23,4%	48,2%
Europa	17,7%	44,5%	37,6%

Comparativa d'Espanya amb economies europees grans

Ocupació per nivell de formació a les 4 primeres economies de la UE

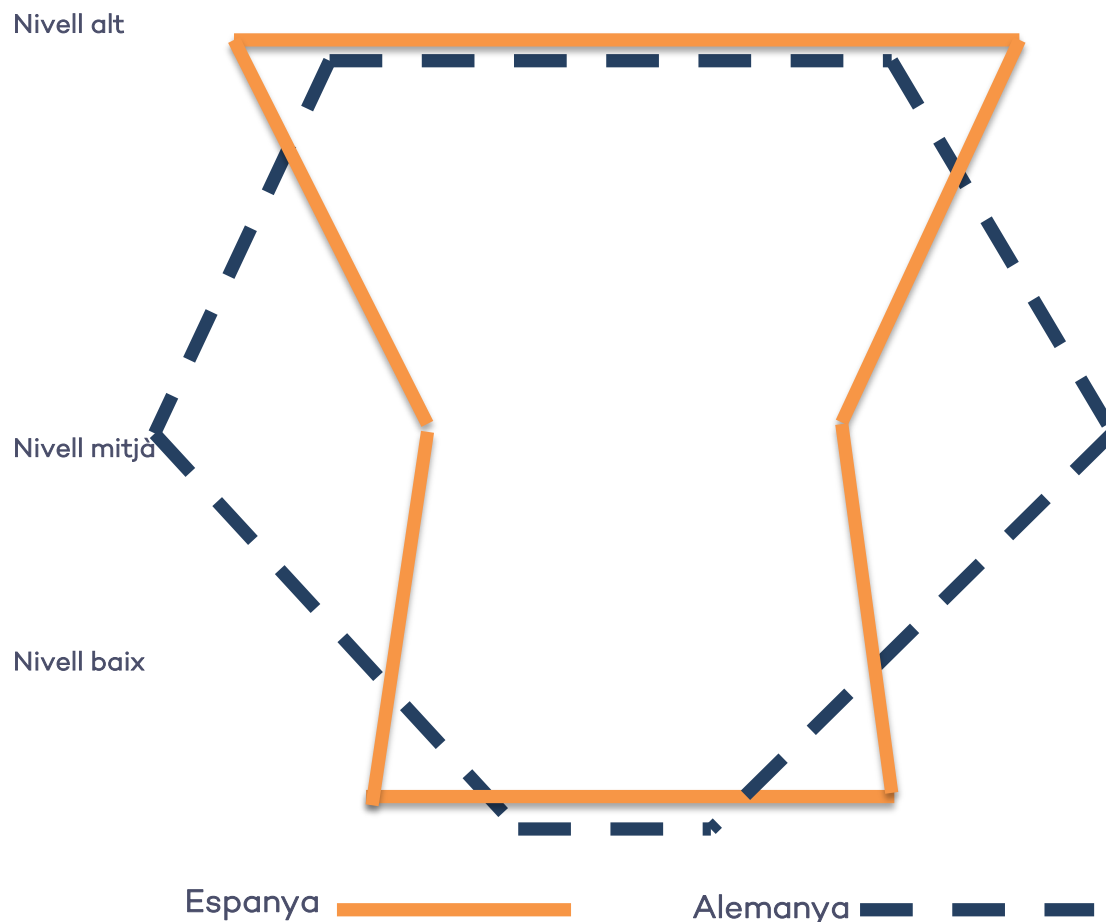

França i Alemanya tenen una baixíssima proporció de persones ocupades amb **nivell de formació baix**; en canvi, Espanya i Itàlia enregistren nivells semblants

El major pes de nivell formatiu mitjà el trobem a Alemanya, seguida d'Itàlia i França. A Espanya hi ha una proporció molt inferior de persones amb nivell mitjà i és l'únic país on aquest nivell es veu superat per les de nivell formatiu baix.

El **nivell de formació més alt** es registra a Espanya, seguida de França. A Itàlia és on és més baix.

Formació de les persones ocupades a Espanya i a Alemanya

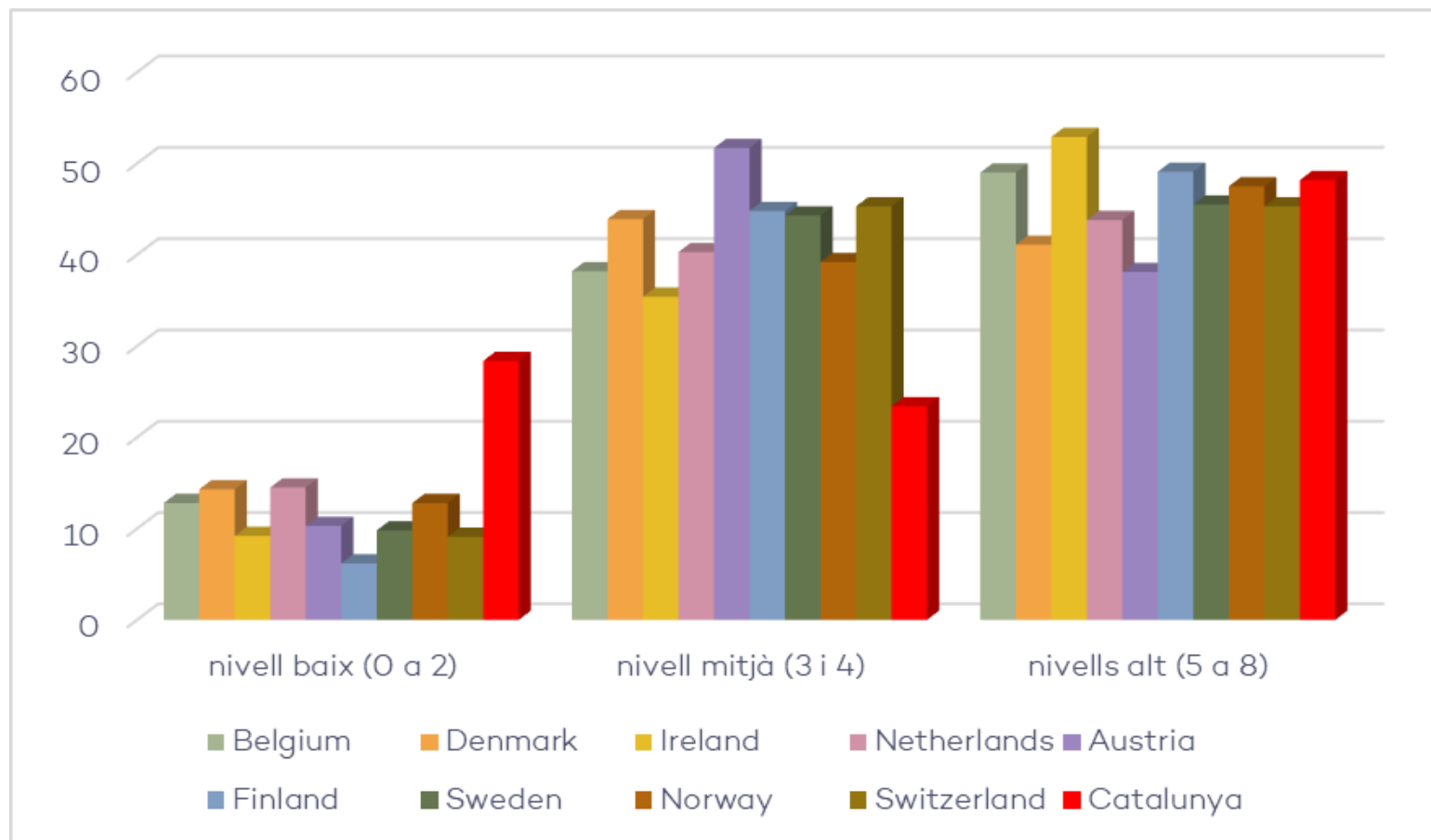

Font: Eurostat

Població Ocupada	Nivell baix (0-2)	Nivell mitjà (3-4)	Nivell alt (5-8)
Espanya	30,4%	23,49%	45,7%
Alemanya	11,4%	55,9%	32,5%

Formació dels ocupats a Catalunya i en petites economies europees avançades

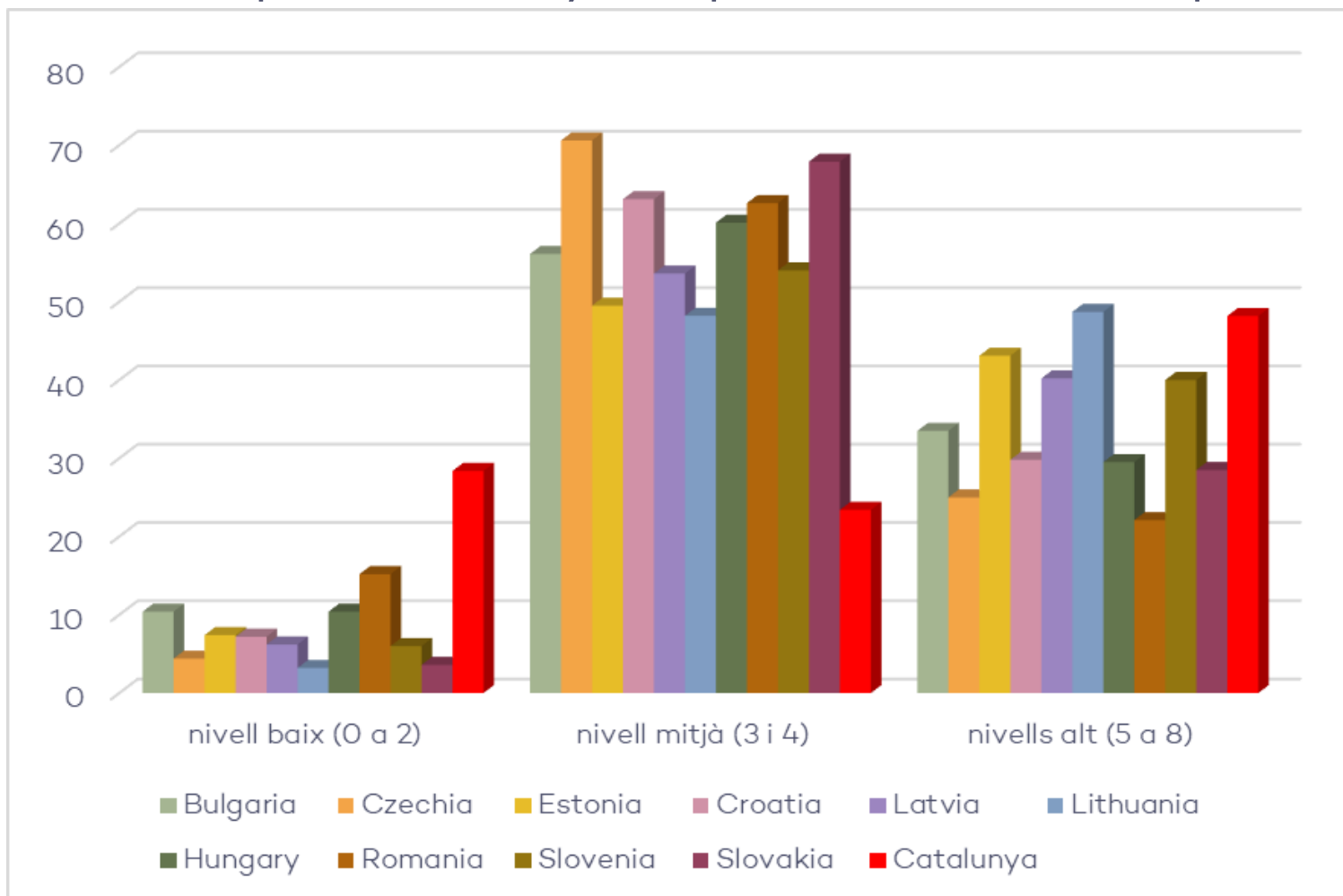
Font: INE i Eurostat

Catalunya destaca pel gran pes de població ocupada amb nivell de formació baix i per un pes molt reduït amb nivell de formació mitjà.

En el nivell de formació alt la posició catalana és similar a la de la resta de països

Formació dels ocupats a Catalunya i en petites economies europees menys

Font: INE i Eurostat

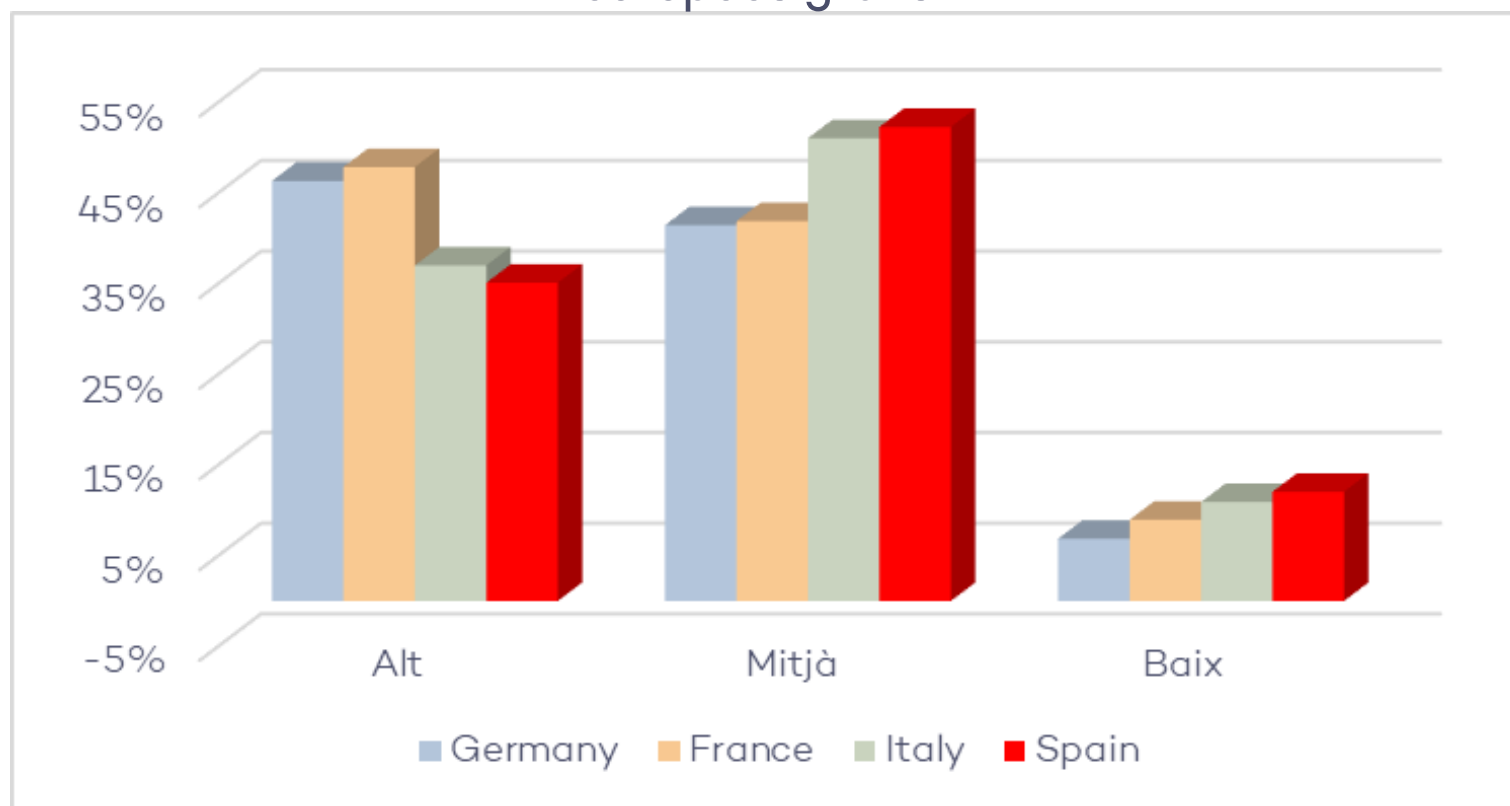
El patró és exactament el mateix a l'anterior, amb la diferència que en el nivell alt no hi ha tanta homogeneïtat de comportament

Nivells competencials del mercat de treball

Nivell competencial de les persones ocupades a Espanya en comparació amb economies europees grans

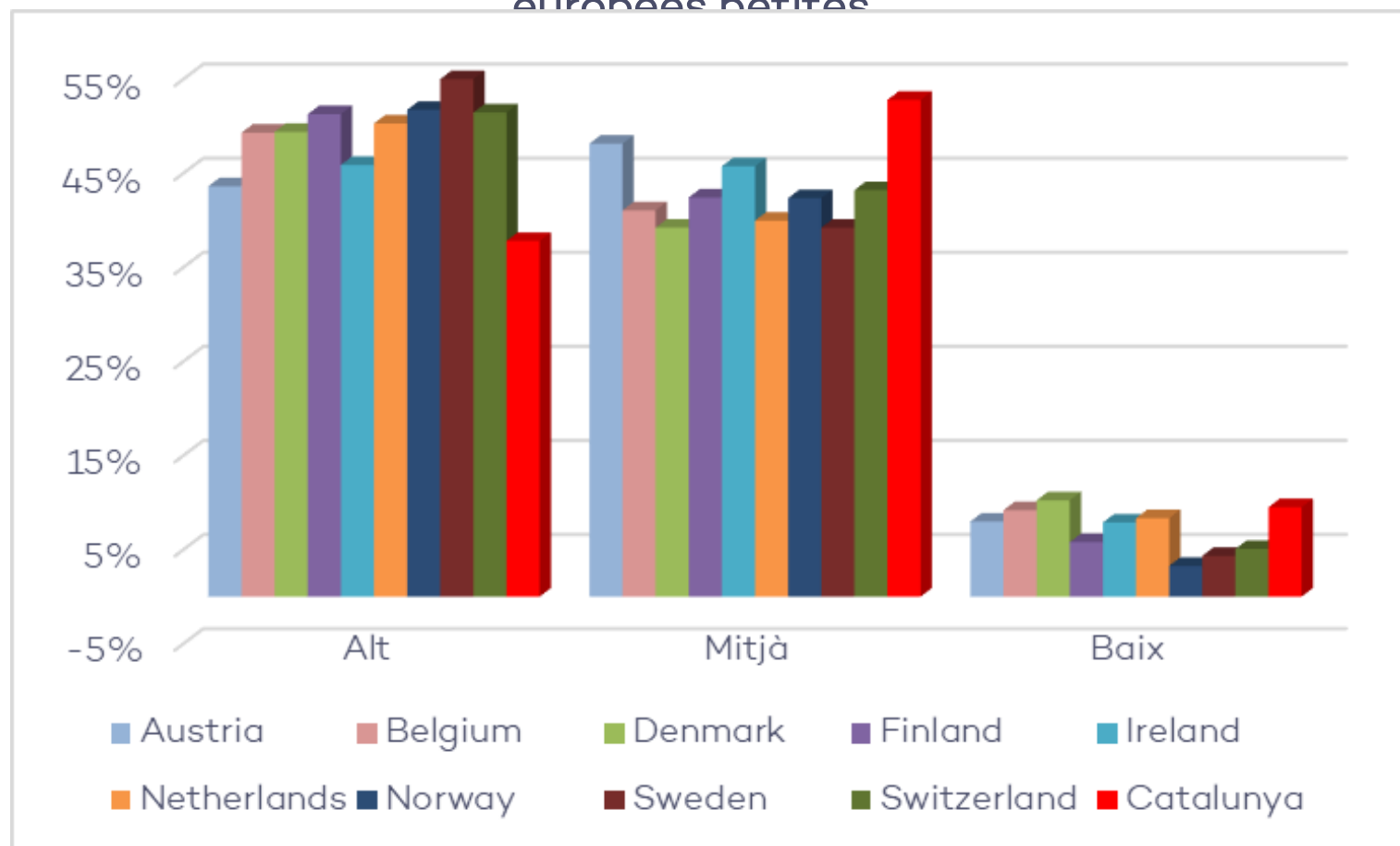

Font: OIT

Per nivells competencials de les persones ocupades, que vénen a representar la demanda que fan les empreses al mercat de treball, Espanya presenta un pes relatiu més gran del nivell baix i del nivell mitjà, i, en canvi, està per sota en el nivell alt

Els valors espanyols mostren una notable semblança amb els valors que s'enregistren a Itàlia en tots tres nivells competencials

Nivell competencial de les persones ocupades a Catalunya en comparació amb economies europees petites

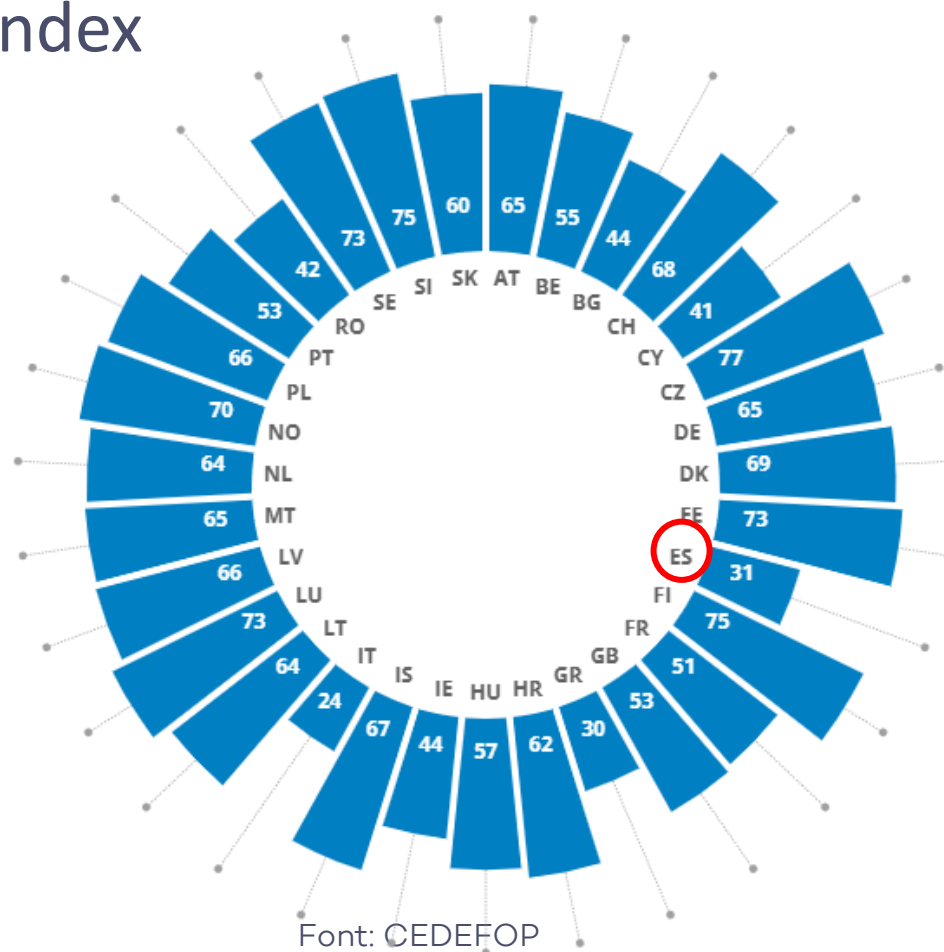

Font: OIT

Respecte al nivell competencial del mercat de treball corresponent al nivell de formació alt, **Catalunya** és el que té menys persones ocupades (38%) enfront Suècia (56%)

Catalunya és la zona amb major nivell d'ocupació en el nivell mitjà (53%, seguida d'Àustria 48% front Suècia i Dinamarca 39%)

European Skills Index

Espanya entre les tres pitjors situacions del rànkung comunitari en termes de les competències desenvolupades i assolides per les persones, a través de la formació, i la seva correspondència efectiva amb les necessitats competencials del mercat de treball.

Això es manifesta en desajustaments entre oferta i demanda que inclouen atur i llocs de treball vacants, així com els efectes de la infrautilització de les competències adquirides a través de la formació en el lloc de treball.

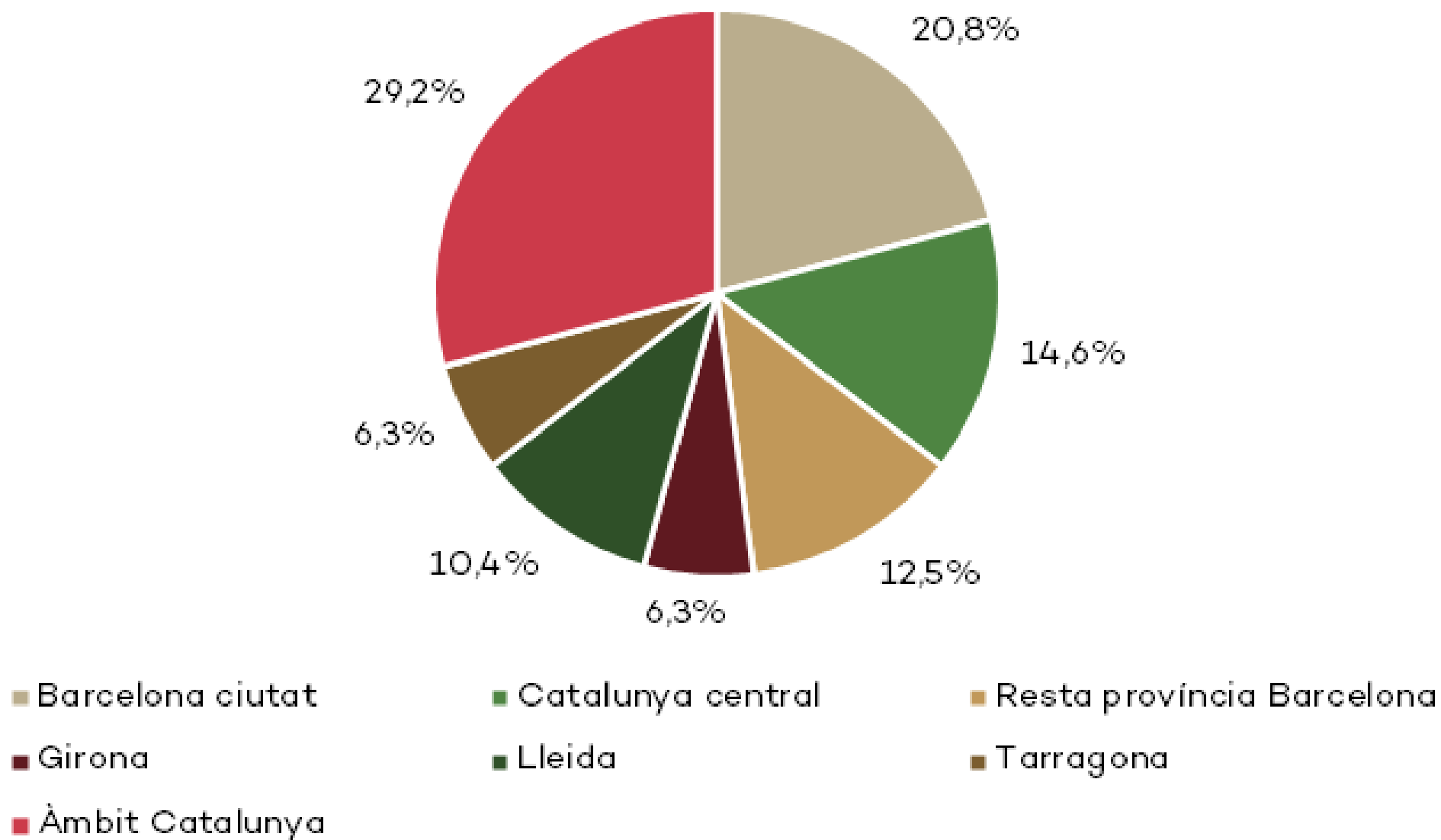

Manca de perfils adequats a les necessitats
empresarials (Enquesta Gremis i Associacions)

Tipologia dels col·lectius participants

Localització

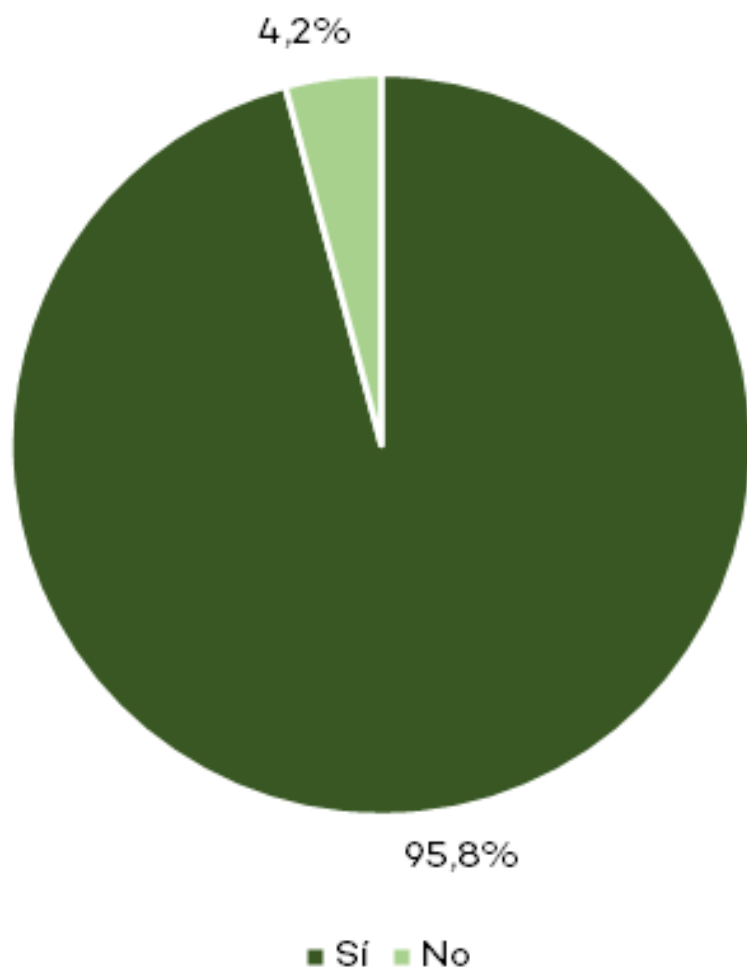

Tipologia dels col·lectius participants

Sector d'activitat

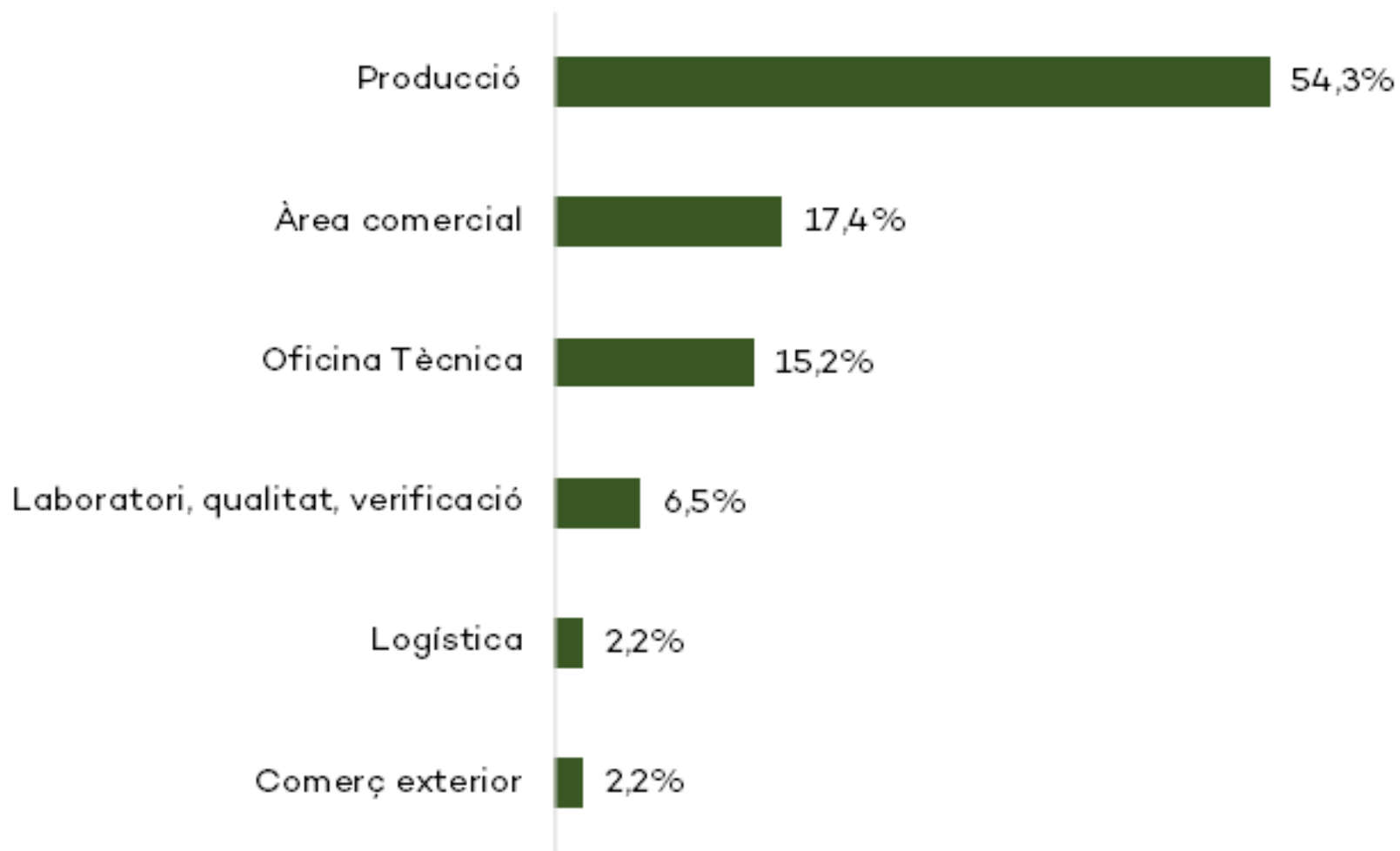
A nivell general, té dificultats per cobrir vacants dels llocs de treball a les empreses del seu col·lectiu?

Gairebé la **totalitat dels col·lectius** (95,8%) té dificultats per cobrir vacants dels llocs de treball a les seves empreses

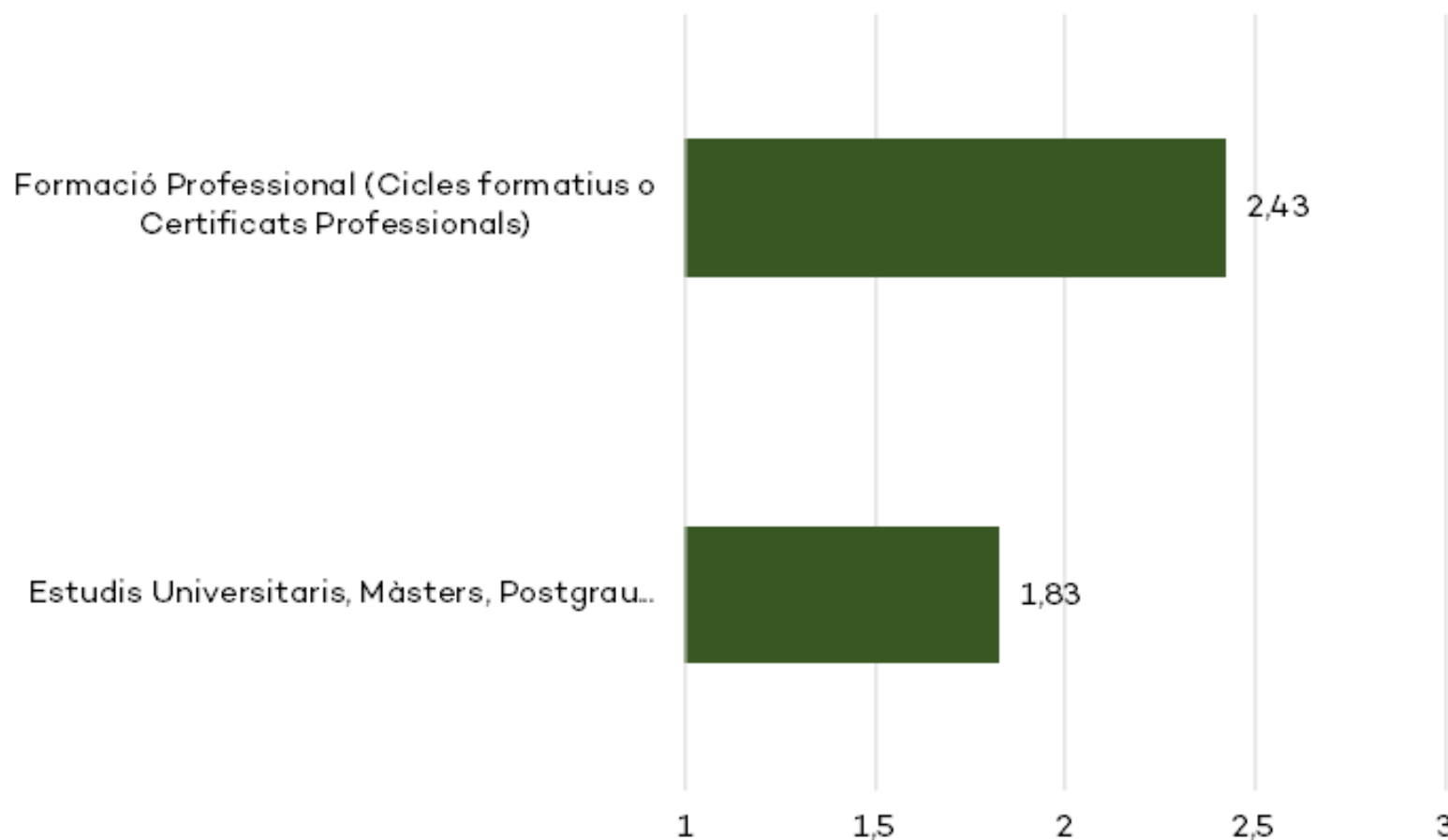
Dels que tenen dificultats per cobrir vacants dels llocs de treball a les seves empreses, en quines àrees tenen major dificultat per a la cobertura de vacants a les seves empreses?

Dels que tenen dificultats per cobrir vacants dels llocs de treball a la seva empresa, per a quins nivells formatius troba aquestes dificultats?

Ponderat en funció de la prioritat (mínim 1, màxim 3)

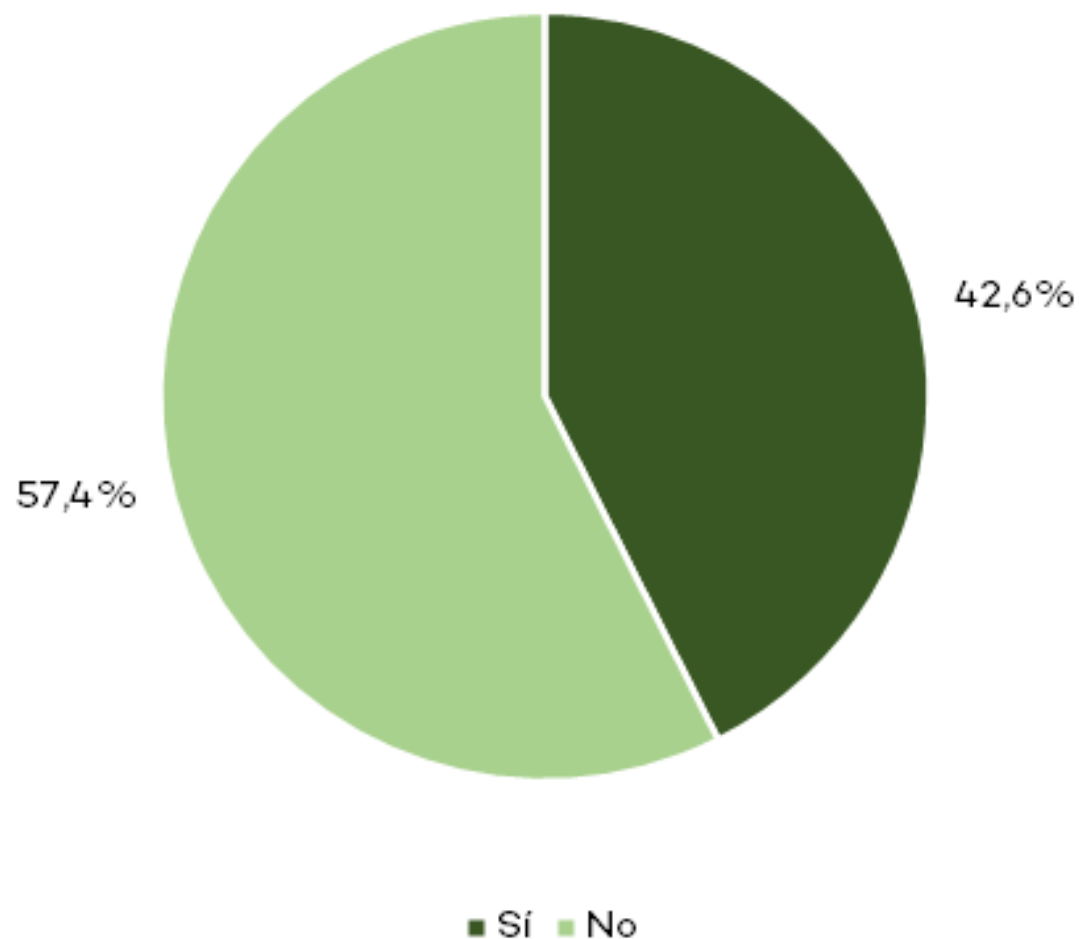

Els collectius troben més dificultats per cobrir llocs de treball que requereixen una **formació professional**

En general, les persones treballadores del sector disposen d'una qualificació o titulació oficial?

El 57,4% dels col·lectius afirmen que les persones treballadores del seu sector no disposen d'una qualificació o titulació oficial

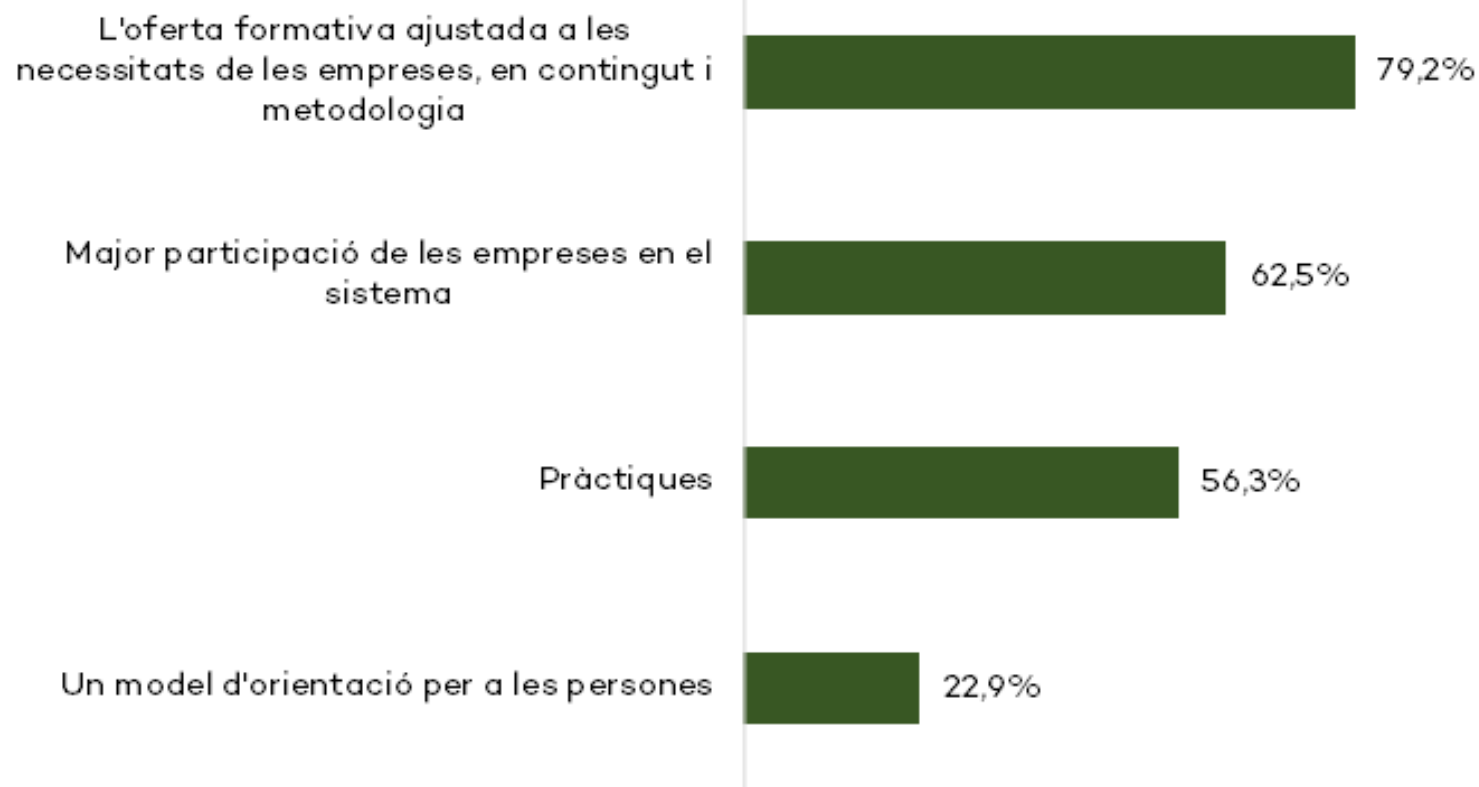

Quines millores creu que requereix el sistema formatiu-educatiu per resoldre la manca de perfils professionals?

Gairebé el **80%** dels col·lectius opina que el sistema formatiu-educatiu requereix una **millor oferta formativa ajustada a les necessitats de les empreses, en contingut i metodologia**

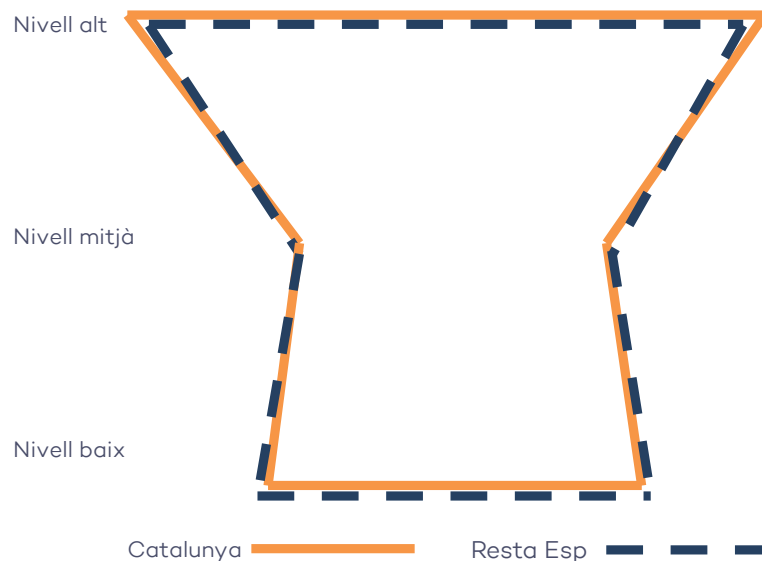
Altres
Promocionar els
oficis

Conclusions

Conclusions (I)

- L'estructura formativa de la població activa a Catalunya es manté invertida (tant en termes de població activa com de població ocupada), situació que es replica a Espanya, i és inversa a la de la resta de països UE.
 - Existeix una sobreproporció de persones amb titulació superior (prop de la meitat)
 - Persisteix una reduïda proporció de persones amb titulacions mitjanes
- En els darrers 6 anys, s'ha reduït lleugerament la proporció de la població activa amb formació de nivell baix (-6,5), en benefici de la formació superior (+5,6) i de la corresponent a FP de nivell mitjà (+0,9), però aquesta darrera **no ho fa amb la intensitat i rapidesa que requereix el mercat de treball.**

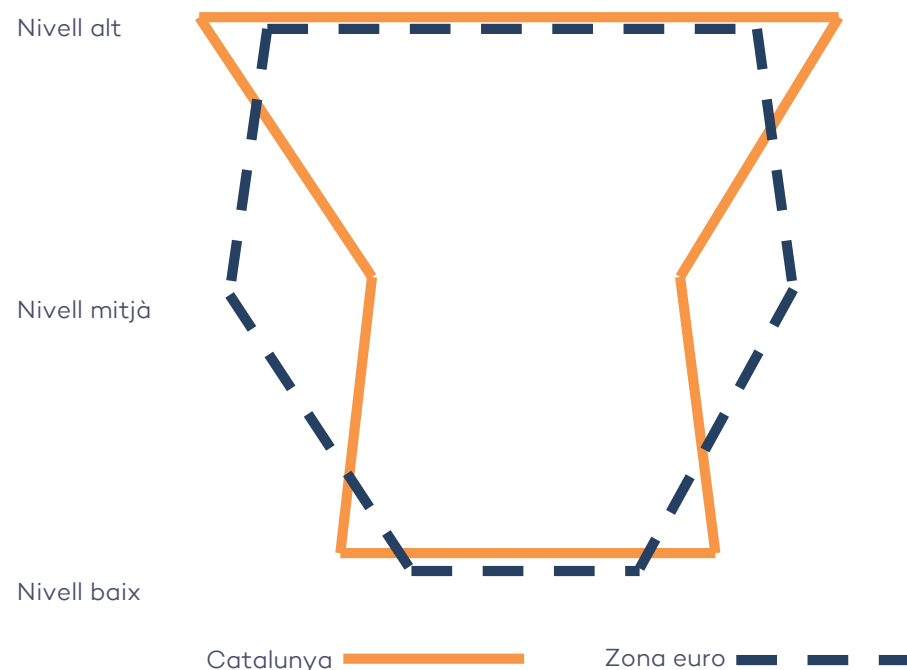

Conclusions (II)

Catalunya	Nivell baix	Nivell mitjà	Nivell alt
Població ocupada	28,4%	23,4%	48,2%
Nivell competencial MT	10%	53%	38%

- Per nivells competencials de les persones ocupades, que vénen a representar la demanda de les empreses al mercat de treball, tant Espanya com Catalunya són les economies que, en comparació amb Europa, **necessiten més perfils professionals de nivell competencial mitjà i en necessiten menys del nivell competencial alt.**
- Catalunya és la zona amb major nivell d'ocupació en el nivell mitjà (53%, Espanya molt propera amb un 52%). Tanmateix la proporció de persones ocupades que disposen d'aquest nivell formatiu és tansols el 23,4% (24,3% a Espanya).

Conclusions (III)

- La comparativa d'Espanya i Catalunya, tant amb el conjunt de la UE com amb països amb economies equiparables, confirma la paradoxal situació d'una **molt menor presència de persones amb formació mitjana**, en un mercat de treball amb més de la meitat de llocs de treball d'aquest nivell.
- Les dades analitzades, juntament amb la demanda no atesa de persones que volien cursar FP aquest curs, posen de relleu, una vegada més, que **la bretxa entre oferta i demanda no s'ha resolt**, esdevenint un problema estructural amb efectes sobre l'ocupabilitat de les persones (atur) i la competitivitat del nostre mercat de treball.

Propostes

- L'any 2022 ha de constituir un punt d'inflexió d'una situació que no és sostenible (Fons NGUE).
- Prioritzar la demanda de formació (necessitats explícites del mercat de treball), amb eines de prospecció per definir la demanda i orientar-ne l'oferta.
- L'empresa, origen de la necessitat i destí del procés de formació. Agent actiu de la qualificació
- Potenciar el nivell de qualificació de les persones (especialment les de nivell de formació baix), situant-les en el centre del sistema.
- Garantir una oferta formativa ampla, contínua i suficientement flexible per adaptar-se a la diversitat, composició i canvis del mercat de treball.
- Preservar el prestigi assolit per la formació professional i consolidar el creixement de l'interès amb un model d'orientació integrada i planificació de l'oferta eficient.
- Situar la Formació Professional com una de les polítiques estratègiques i prioritàries per al progrés del nostre país, així com la seva projecció exterior, per assolir un nivell d'excel·lència que permeti al nostre país competir a l'entorn internacional, amb una posició ferma i consolidada.

Micro, petita i mitjana
empresa de Catalunya

pimec.org |

Membre de la
PIMES europees